

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. V. H.**, zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 7. 2020, č. j. 18 Az 12/2020 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 4. 2. 2020, č.j. OAM-1028/ZA-ZA12-HA13-2019, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji zamítl rozsudkem ze dne 2. 7. 2020, č. j. 18 Az 12/2020 - 33. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatel má za to, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu věci porušil § 3, § 4 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, v důsledku čehož mu nebyla udělena mezinárodní ochrana. Žalovaný i krajský soud neprovedli dostatečné posouzení jeho individuální situace ve vztahu k zákonným podmínkám udělení mezinárodní ochrany z hlediska všech zákonem přípustných forem této ochrany. Stěžovatel poukazyval na to, že ve Vietnamu vládne autoritativní režim, a proto by se v případě nuceného návratu do vlasti o něj zajímaly státní a bezpečnostní orgány a byl by podrobován různým výslechům a prověrkám. Rovněž mu tam hrozí vykonstruované obvinění z trestného činu podvodu. Dále zmínil, že v zemi původu již nemá žádné rodinné ani ekonomické vazby. Veškeré

zázemí má v České republice, kde žije už od roku 1994 a má zde přítelkyni a dvě zletilé děti, občany České republiky, které dosud vyživuje (syn studuje střední školu a dcera je nezaměstnaná). Žalobce má proto za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a že v jeho případě nelze vyloučit ani možnost udělení humanitárního azylu podle § 14, resp. doplňkové ochrany podle § 14a či §14b téhož zákona. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[7] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel dne 19. 11. 2019 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení uvedl, že je bez náboženského vyznání, není členem žádné politické strany nebo skupiny, nikdy nebyl politicky aktivní, o politiku se nezajímá. Je zdravý a s ničím se neléčí. V České republice má dceru (nar. v roce X) a syna (nar. v roce X), v zemi původu nemá nikoho. Jeho syn ještě chodí do školy a jako otec by chtěl být s dětmi. V České republice má druhý domov. Jako důvod opuštění Vietnamu uvedl chudobu a že se proto rozhodl vycestovat do České republiky za prací a výdělkem. V České republice pobýval na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání a posléze získal povolení k trvalému pobytu, o které však přišel, jelikož mu byla zrušena jeho pobytová adresa a nepřezval si doporučenou zásilku z cizinecké policie. Jeho přítelkyně a děti bydlí v malém bytě a stěžovatel s nimi proto nesdílí společnou domácnost. Stěžovatel se však po celou dobu o děti stará, jelikož jeho přítelkyně je většinou nezaměstnaná a nemá tedy žádný příjem. Jeho starší dcera v současné době nestuduje, neboť se stará o obchod, který stěžovatel v současné době nemůže provozovat. Stěžovatel dále uvedl, že v zemi původu neměl žádné potíže se státními orgány a Vietnam od svého příjezdu do České republiky navštívil dvakrát za účelem dovolené. Návrat do Vietnamu odmítal, neboť tam nemá žádné zázemí a přivykl si na život v České republice, kde má děti, zázemí a známé. V případě návratu do Vietnamu by se neměl kdo starat o děti, jeho syn studuje střední školu a dcera musela přerušit vysokoškolské studium. Jiné důvody, které ho vedly k odchodu ze země původu či k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, stěžovatel neuvedl.

[8] Ve vztahu k námitce týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu, zejména na rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publ. pod č. 181/2004 Sb. NSS. Z něj plyne, že je povinností správního orgánu zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že zde azylově relevantní skutečnosti jsou. Správní orgán nemá povinnost domýšlet

pokračování

právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: „Dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunese břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.“ Dále Nejvyšší správní soud poukazuje i na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, kde v právní větě uvedl: „Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá. Uvedl-li v řízení před správním orgánem pouze důvody ekonomické, nemůže účinně v řízení o kasační stížnosti namítat [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, když nezjišťoval důvody jiné, žadatelem v řízení před správním orgánem neuváděné.“ S ohledem na důvody podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které stěžovatel uvedl v průběhu správního řízení, kdy se nezmínil o žádných azylově relevantních potížích či obavách, nelze tedy žalovanému vytýkat nedostatečné zjištění skutkového stavu, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Nejvyšší správní soud nepochybně, že situace ohledně dodržování základních lidských práv ve Vietnamu je problematická. V této souvislosti však odkazuje na rozsudek ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, kde uvedl: „Pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.“

[9] K obecné námitce týkající se možnosti udělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud konstatuje, že institutem humanitárního azylu se zabýval v řadě svých rozhodnutí (např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, nebo ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Z této judikatury vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. V daném případě se žalovaný zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Podle názoru žalovaného je stěžovatel dospělou, plně právně způsobilou a praceschopnou osobou. Ke svému zdravotnímu stavu stěžovatel uvedl, že je dobrý. Rovněž pozbyl pobytového oprávnění a existenci rodinných vazeb stěžovatele na území České republiky, tedy skutečnost, že zde žije jeho přítelkyně a dvě zletilé děti, nelze podle žalovaného považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu. Z uvedených důvodů žalovaný dospěl k závěru, že u stěžovatele nejde o případ hodný zvláštního zřetele. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že ve stěžovatelem uvedených důvodech podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany (ekonomické důvody a snaha o legalizaci pobytu) nelze spatřovat azylově relevantní důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, nebo usnesení ze dne 2. 9. 2015, č. j. 1 Azs 178/2015 - 25).

[10] K tvrzení stěžovatele, že jeho nucené vycestování by pro něj a jeho rodinu znamenalo vážnou újmu, lze odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, který opakovaně uvedl, že kromě výjimečných případů nejsou rodinné vazby cizince v České republice důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne

28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57, nebo usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, ze dne 21. 4. 2010, č. j. 9 Azs 3/2010 - 62, a ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011 - 36). Otázkou, zda je životní situace stěžovatele natolik výjimečná, aby opravňovala mimořádné udělení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do jeho soukromého a rodinného života, se žalovaný dostatečným způsobem zabýval na str. 8 svého rozhodnutí. Dospěl přitom ke zcela správnému závěru, že vycestování stěžovatele není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. V této souvislosti je nutno dále uvést, že udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu nepřicházelo v případě stěžovatele v úvahu, neboť tuto lze udělit pouze *rodinnému příslušníkovi osoby požávající doplňkové ochrany* (§14b odst. 1 zákona o azylu). Stěžovatel je však rodinným příslušníkem osob, které jsou státními příslušníky České republiky.

[11] Je třeba poukázat rovněž na to, že stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany požádal dne 19. 11. 2019 za situace, kdy mu bylo dne 7. 8. 2019 pravomocně zrušeno povolení k trvalému pobytu na území České republiky a následně obdržel výjezdní příkaz s platností od 21. 10. 2019 do 19. 11. 2019. Lze proto předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal, aby si legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak správnímu vyhoštění. V jeho jednání tak lze spatřovat účelovost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 - 83).

[12] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální soužití rodiny v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde se svou přítelkyní a zletilými dětmi, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. Tohoto soužití se nelze domáhat na základě institutů zákona o azylu. Odepření mezinárodní ochrany stěžovateli nemůže vést k zásahu do jeho soukromého a rodinného života.

[13] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[14] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu